

ПРОБЛЕМИ УКРАЇНСЬКОЇ НАЦІОНАЛЬНОЇ ІДЕНТИЧНОСТІ: МИНУЛЕ ТА СУЧАСНЕ

Питання української ідентичності на сьогодні залишається питанням гострим та нерозв'язаним, та активно обговорюється в суспільстві. Основні теми цих дискусій наступні: якою є національна ідентичність українців, що взагалі маємо розуміти як українську націю, як вплинула українська історія на національну ідентичність? Якість ідентичності формується історично і визначає потенціал країни в майбутньому, адже національна ідентичність пов'язана з почуттям причетності до певної нації не лише на індивідуальному, а й на соціальному рівні. Через ідентичність суспільство формує цільові орієнтири, наділяє своє існування соціально значимим сенсом.

Аналізуючи питання та звертаючись до історичних та політичних передумов, можна сказати, що національна ідентичність існувала в українців завжди, як власне, і сама нація. Проблема в тому, що ідеології режимів минулого, в межах яких Україні довелося існувати, не визнавали цього. Навіть зараз, коли Україна незалежна вже більше двадцяти двох років, багато хто Україні в її унікальності відмовляє. Витоки цього в історії, у майже тисячолітній роздробленості країни, у стереотипах: як «єдиної та неподільної Росії», чи пропольських настроїв, а сьогодні – ще й в питанні європейськості українських коренів.

Однією із причин непорозуміння щодо української унікальності сьогодні є хоча вже не територіальний, та досі ментальний поділ країни. У Західній Україні багато людю змішалось з польським населенням, перейняли деякі їх звичаї, віру, слова з мови, поведінку, світогляд. Аналогічно можна сказати про Східну Україну, що довгий час піддавалася політики русифікації. Проблем сьогодні додає й мовний поділ між Сходом та Заходом України. Звичайно, національна ідентичність – це не лише мова, а й сприйняття історичного досвіду та підтримка українських традицій. Роздвоєність громадян України затримує цивілізаційне самовизначення та веде до поступового занепаду українського духу.

Питання української ідентичності набуло особливої актуальності на початку 90-х рр., в момент, коли українці почали намагатися визначити своє місце в світі. Як бачимо, проблема не зникла й сьогодні. Апатія сучасного суспільства, критичне ставлення, а іноді й байдужість до ідеї соборності і дружності, патріотизму і любові до всього українського є тими важливими аспектами, що долучаються до кризи української ідентичності.